



Паула Лайт

Кризата в тестостерона

Отдавна, много отдавна, в зората на времето, в каменната ера, когато хората още обитавали пещери и патриархатът заменил матриархата, започнали да се изграждат основите на прословутото мъжко самочувствие, съставено от мускули, тестостерон, повече окосменост, сила и инат. В разгорялата се битка за власт и влияние горките женици нямали никакъв шанс.

Първо, мъжът се ориентирал по мъха и звездите, по просеките и дивечовите следи, а жената се озръщала глуповато и, когато излезела от пещерата да копае ядливи корени, често се губела.

Второ, мъжът улучвал със стрели, камъни, боздугани и кремъчни копия едри бозайници и носел в пещерното леговище тлъсти мръвки, а жената трудно можела да улучи и себе си с кремъчните оръжия. Затова се задоволявала с кокалите на племенната трапеза.

Трето, мъжът, това голямо и замечтано дете, винаги намирал време да се вгледа в небето и да се запита кой е направил слънцето и звездите. Той дал имена на тревите, цветята, животните и боговете. Взел да рисува по стените на скалното си жилище ловни сцени и положил началото на живописата. Открил, че от кожата стават тъпани, които издават ритмични звуци, а от кухите кости – флейти и сътворил музиката.

Докато така той заел длъжността на жрец, художник и музикант, жената се занимавала с „дреболиите“ в този живот – да измете пещерата, да свари или опече улова, да мърмори на мъжа да внимава къде хвърля огризките и кокалите.

И, последно, най-важното от всичко друго, жената просто не можела да си представи живота без любимия звяр – ловец, духовник и творец, а когато обичаш толкова много противника си в борбата за власт, все едно си капитулирал предварително.

Времената се менели, но приоритетите – не. Мъжът последователно ставал войн, завоевател, бранител, благородник или труженик, а жената кротко пазела огнището и споделяла неговите победи и поражения.

Все пак, въпреки че се задоволявала с ролята на втора цигулка, тя била щастлива по своя тих и нежен начин. Нищо, че пред света уж била само придатък на своя повелител и господар. Нали вечер, когато събуел ботушите, обувките или цървулите си, влизал в нейното царство и, въпреки цялото си перчене, ставал неин верен поданик.

През хилядолетията и вековете нищо не се е променило. Всички борби за еманципация, всички бунтове против мъжкия сексизъм завършвали с временно примирие и кротка капитулация вечер в леглото.

И какво, ако нашите любими момчета понякога се перчат

прекалено и се държат като недорасли хлапета? Какво, ако обитаваме две различни вселени и те са от Марс, а ние – от Венера? Въпреки всичките им странности, ние си ги обичаме с цялото им окосмение, самочувствие и излишък на тестостерон. Сигурна съм, че повечето жени разсъждават като мен.

Ето защо се плаша и натъжавам, ако нещо в живота и действителността наранява или направо смазва мъжкото самочувствие. Мъжът е същество, което трябва да има власт над себе си и околната среда и вяра в своите сили и възможности, за да не изгуби своята потентност както в сексуално, така и в духовно отношение.

Променливата ни история и вековете на робство не успяха да смажат мъжествеността на българина. Бунтар и герой или страхливец и предател, във всички свои роли и превъплъщения той не е губил положението си на водач на рода, на лъв в собствената си бърлога.

Когато един представител на силния пол си помисли, че губи водещото си значение или си изгради комплекси и изкривявания, нещо в него се пречупва много сериозно. Може би, ужасите, натворени от Наполеон, Хитлер или Сталин, са започнали с тяхната тревога за ниския им ръст, за мускулите им и за това дали се справят добре в леглото.

Кой знае колко тирани по домашни пантофи, за които знаят само тихите семейни хроники съществуват? Изгуби ли вяра в своите собствени сили, възможности и достойнства, в своята способност да храни жена и деца, мъжът мутира и деградира. В подобна почва виреят корените на алкохолизма, домашното насилие и злото.

Социализмът беше първата фаза, която нанесе върху мъжкото самочувствие сериозна рана. Както, между другото, и върху женското.

С куха демагогия и патетични фрази за жената ударничка и труженничка тази политическа система се опита да превърне нежната женственост в унифициран и груб безполов мелез. Появиха се явления като жени-багеристки, електроженести или монтьори. Разви се цяла йерархия на „отговорните другарки“ – от бригадирки до шефове на обединения. Всичко това беше удар върху егото на мъжа – закрилник и пазител на патриархалния ред. Част от мъжете не позволиха да бъдат строени в рабелепните безполови редици на прогресивния пролетариат. Макар и скрито, те запазиха своята гордост, мъжественост и достойнство. Не позволиха да ги кастрират нравствено и духовно. Но, неизбежно, се появиха и мутанти. Онази порода, която Оруел в „1984“ блестящо е определил като „бръмбароподобни“. Мижитурките, мазниците и безгръбначните, които винаги оцеляват и крещат „ура“, заедно с всяка нова власт.

За жалост, тези същества вдъхнаха своята робска философия и на поколението си. Това поколение в наши дни образува интересната групичка на „псевдоюпитата“. Лъскави и костюмирани, винаги консенсуални и готови да служат, винаги гладко избърснати, усвоили стереотипите на заучени гръмки и привидно интелигентни фрази, те завладяха част от йерархията на държавното управление. Наричат ги, също така, „комунистите, които говорят английски“. Човек може да ги види навсякъде. Покорни с началството и брутални и безскрупулни с икономически слабите, те са кадрите, за които се правят конкурси, откриват се щатове, търси се обучение в престижни западни колежи. От тази люпилня се пръкнаха ценни политици като Николай Василев, Милен Велчев, Даниел Вълчев.

Това е нов удар по достойнството на истинските мъже. Те са натикани в ъгъла. Често ги изхвърлят от работните им места, тъпчат ги и ги унижават. Понякога, животът ги принуждава да се превърнат в престъпници или алкохолизирани неудачници. Защото как мислите влияе на нивото на тестостерона, че ти си изправен до стената и гледаш от жалката си панелена дупка как блюдолизците и некадърниците се ширят в палати?

Пред очите си съм виждала десетки случаи на тъжно агонизиране на мъжкия тестостерон, а заедно с него – и на мъжкия дух.

Познавам един дребен човечец, баща на двама порасли синове, чиято съпруга на петдесет години замина да слугува в Гърция. Той беше на петдесет и шест. Жената просто нямаше друг избор. Мъжът ѝ не беше мързеливец, нито негодник, ала му се стовариха куп беди. Беше стругар по професия и, в резултат на голямата криза в машиностроението, го съкратиха от предприятието, в което беше работил повече от тридесет години. Всички вие добре разбирате, че шансът човек с такава професия и на такава възраст да си намери някаква работа е нулева, а до пенсия му оставаха четири години. Синовете им, вече зрели мъже, имаха свои семейства и деца, които едва изхранваха. Беше им невъзможно да подпомагат и родителите си. Така съпругата, уредна домакиня и добра жена, замина на гурбет. От този миг нещо в душата на този мъж се прекърши. Преди това никога не бил проявявал склонност към алкохолизъм. Изпивал по чашка ракия или халба бира вечер, но това било всичко. Когато половинката му замина, се пропи и стигна до самото дъно. Стана жалка, печална гледка, от която да ти се свие сърцето. Приличаше на любимо домашно кутре, изхвърлено изведнъж на улицата, сред контейнерите. Доби омърлян и занемарен вид. Косата му – немита и сплъстена,

небръснат, с изпокъсани копчета и неизпрани и измачкани дрехи.

Отначало се запиваше само вечер в кварталната кръчма, но много скоро тръгна надолу и започна да търси алкохол от ранната сутрин, с кръвясали очи и треперещи ръце. Изгуби и всякакво достойнство. Когато просеше да пие на версия, обясняваше на кръчмаря, че скоро щял да си получи „стипендията“ от Гърция и да се заплати. Жена му действително работеше свръх силите си и всеки месец му пращаше пари, за да го издържа. Започнаха да не му стигат и се захвана да пише мелодраматични и сърцераздирателни послания до съпругата си, за да иска още. Накрая (след около две години) жената не издържа. Наела си адвокат, който завел бракоразводния иск. Мъжът, който вече рядко отрезвявал, дори не обърнал внимание, че подписва призовка, нито пък се явил в съда. Що се отнася до синовете им, както казва Гришам, децата винаги вървят след парите и двамата се явили да свидетелстват против баща си.

Когато осъзна най-последно, че бракът му е прекратен по изключителна негова вина и че за него няма съпруга, нито доход, нито надежда, човекът някак се сви и притихна. Целият се съсухри и прежълтя. След дватри месеца почина.

Не виня тази жена за решението ѝ, но не всички са свестни съпруги, принудени да постъпват така под влияние на обстоятелствата.

Познавам друга жена, самоуверена и хубавица, след като я съкратиха от работа, замина за чужбина, въпреки че съпругът ѝ не отказваше да я издържа, макар и според скромния нашенски стандарт. Остави го да се грижи за децата, все още ученици. Захвана се да трупва пари и, когато си идваше в България веднъж годишно, не носеше радост на никого. Показваше към мъжа си презрение, заради „жалката му заплата“, унижаваше го и го наричаше некадърник пред други хора. Изхвърли без съгласието му мебелите, които бяха събирали с пестене и любов дълги години и обзаведе дома им със сладникавия захаросан вкус на будоар за момиче на повикване. „С тези мебели сякаш изхвърли душата ми“ – тъжно споделяше мъжът. Жената направо подкупваше децата им с големи суми пари и скъпи луксозни подаръци и те започнаха да се присмиват на съветите и поученията на баща си: „Какво си ми дал ти бе, мухльо?!“ – соннала се веднъж щерка му – „Даваш ми за закуска по два лева дневно. Каква подигравка! Права е мама, че от теб не става нищо!“

След малко повече от година, мъжът се самоуби. Има неща, които не може да понесе нито един истински мъж.

Сърцето ме боли за нашите момчета, млади или стари, които ние също сме се клеили да пазим и закриляме.

Засега те псуват през зъби и често потъват в мрачно мълчание. Не разбират ли властниците колко страшно е това мълчание?

Едно ви моля, български мъже! Не губете кураж и не навеждайте глави. Защото други са тия, които трябва да се срамуват, а ние зависим от вашата храброст и сила. Поведете ни към по-добро бъдеще, а ние ще ви следваме с вяра и упование, защото вие сте смисълът на живота ни.

КРАЙ

© 2008 Паула Лайт

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9516>]